

"המורה העברי נצח"

...ראיתי את העבודה החנוכית בא"י בראשיתה, לפני שמנוה עשרה שנה, ולא נתני אז לבני להאמין, כי אלה המורים היחידים, אשר נשאו בלבם את האידיאל הנדול של חנוך עברו בלשון עברית והתחילה להגישו במעשיה בכוורת המצומצם, – כי הם יצליחו באמת לחולל "מהפכה" רוחנית כזו בעולמנו. אבל יחד עם זה רأיתי גם את התשוקה הנדולה שבלב האנשים האלה להשגת מטרתם ואת בטחונם הנדוול בהצלחת מפעלם, – ואמרתי: "מי יודע? אולי יגדל כוח הבטחון הזה לעשויות נפלאות". עתה באתי ורואתי, כי באמת עשה ה"בטחון" נפלאות. "חנוך עברו בלשון עברית" אינו עוד "אידיאל" בארץ ישראל, אלא עצם החיים, חיין טבעי, שמצוותו מוכחת, ובוטלו לא יציר עוד. נשארו אמונה אייזו "מצרים" בודדים שלא נכבשו עדין, אבל גם אלה עתידים להפנע לפני דרישות הזמנן, כמו שנכנעו כבר אחרים. מי שראה, למשל, מוסדי החנוך של חברת "זורה" האשכנזית בירושלים, מן גיידילדים עד בית-הספר למורים, אם אלף ושש מאות תלמידים והתלמידות שביהם, המתהננים (למרות שאarity הפליטה של החנוך האשכנזי, שנראית עוד כה וככה) ברוח עברית ובלשון עברית, – מי שראה כל זה עכשו, יודע כמו כן, מה היה המצב לפנים, הוא מוכחה להודות, כי אמונה "מהפכה" נהייה בארץ, והמורה העברי נצח... עוד המלאכה רבה אמונה עד שייהי הנצחון שלם גם ככל פ' פנים: עד שימצא החנוך העברי את דרכו הנכונה בכל המקצועות ועד שתתמלאו פגימותיו, המרובות עדין. אבל כבר הראה "המנצח" את כוח-סבלנותו והtmpורתו אל משאת נפשו, יוכל לנצל לבתו בו, כי לא יזהה ולא ישקו עד הרימו את החנוך העברי בא"י למדרגות השלימות הדרישה, למען יהיה למופת לבני עמו בכל הארץ, כתופס יסודי של החנוך הלאומי בכלל, וישתדרלו להתקרב אליו עד מקום שיכלthem בגולה מגעת...
לונדון, י"ז אדר תרע"ב.

מתוך 'פרק הפלוי' (כל כתבי אהה"ע בכרך אחד, עמ' תכח).

1. הדברים נכתבו בתרע"ב (1912).

2. אחד-העם מצטט כאן את הסיפה למאמרו 'תשובה קצירה' (ב'על פרשת דרכיהם' שונא שם למאמר שני), שנדפס ב'המלי"ץ' תרנ"ד: "עוד יש לי דברים להשיב גם על אדות שאלת החנוך, ככלומר שאלת הדבר העברי בכתבי הספר בא"י. אבל צרייך אני להודות, כי פה (ההדגשה של אהה"ע) הגני רואה באמצעות מצדדים שונים עקבות התשוקה בלבד, המביאה לידי בטחון. מי יודע אםיפוא? אולי יגדל כוח הבטחון הזה לעשויות נפלאות..." (פ'כ אהה"ע בכרך אחד, עמ' מ').

* אני יכול להתאפשר מלהזכיר פה מקרה אחד קטן, המתאר פה את המצב עתה. בביבה-חס של "זורה" ביפו בקרתי אחת המחלקות בעת השיעור האשכנזי. השעה הייתה שעת קריאה, ונתקסו התלמידים בפירוש המלה "איופהבען". נסה המורה לפרשה באשכנזית עיי' שמות נרדפים, ולא הבינו התלמידים גם את השמות הנרדפים. לבסוף כשלה סבלנותו של המורה, וקרא ברונו בהברה ספרדית תהורה: "לבטל!" – ומיד הבינו כולם...